

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felolós szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

HORVÁT BOLDIZSÁR,

a kiegyezés utáni első igazságügyminiszter.

Szombathely város közönségének régi óhaja teljesült a múlt héten, midőn nagynevű szülöttjének, Magyarország egyik legkiválóbb jogászá-
nak és a kiegyezés után első igazságügyminisz-
terünknek emlékezetét szo-
borral örökitette meg. Az
óhaj valóra vált. Horvát
Boldizsár szobrát október
12-én leplezték le fényes
ünnepséggel.

A nagy államférfiu életraj-
zát az alábbiakban közöljük:

Horvát Boldizsár jogtudós
és miniszter Szombathelyen
1822. évben született polgári
állásu szülőktől. Tanulmá-
nyai elvégezte után megyei
szolgálatba lépett, majd ügy-
védi irodát nyitott s később
szülővárosának főjegyzője lett.
1848-ban a szombathelyi vá-
lasztókerület képviselője s
e minőségben követte az
országgyűlést Debreczenbe,
majd Buda bevétele után
Pestre és Szegedre is. A
szabadságharcz lezajlása után
a haditörvényszék fogházra
ítélte. Innen szabadulva 1850-ben visszatért
szülővárosába s ügyvédi irodát nyitott.

Deák Ferencz ajánlatára Horvát Boldizsár
résztvett az 1860-ban tartott országbirói érte-

kezleten s az 1863-ban alakult magyar földhitel-
intézet jogtanácsosává választották. Az 1865-iki
alkotmányos országgyűlésen a szombathelyi
kerület követe gyanánt jelent meg s a közjogi
kiegyezés érdekében tartott
nagygyűlésű beszédével ma-
gára vonta az ország figyel-
mét.

Midőn a nemzeti alkot-
mányos kormány megalakult,
Ő Felsége a király Deák Fe-
rencz ajánlatára igazságügy-
miniszterré nevezte ki Hor-
vát Boldizsárt, ki a hazai
igazságszolgáltatást, törvény-
kezést és bíraskodást új ala-
pokra fektette; megalapította
a birói függetlenséget, egyen-
gette az ítélkezésben a szó-
beliség rendszerének utját, a
régiből újra rendezéséhez erős kézzel fogott
hozzá, törülte a botbüntetést
és vérdíjat.

Ő volt az egyetlen mi-
nisztere a magyar alkotmá-
nyos életnek, ki semmi rend-
jelt, czimet el nem fogadott,

1871-ben tette le a miniszteri tárczát, de még,
azután sem szünt meg támogatni a kormányt,
midőn az az 1848-iki nagy alkotások alapján föl-
épített helyes magyar politika köveit rakosgatta.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Erzsébet királyi hercegnő menyasszony.

A királyi trón lépcsőjéről örömhír röppent ki az országba; ez a hír minden magyar szívében lelkes visszhangra fog találni, mert boldog emlékezetű *Rudolf* trónörökösünk egyetlen leányának nászáról szól. *Rudolf* trónörökös árváját, *Erzsébet* királyi hercegnőt, Ő Felsege legmagasabb beleegyezésével a héten eljegyezte *Windischgrätz* *Ottó* herceg, egy daliás fiatal mágnás, akit az ifju főhercegnő szíve szerelmével megajándékozott. A vőlegény, bár nem fejedelmi ivadék, de nemzetsége azok közé tartozik, melyeket a fejedelmi vérrel egyenlőnek ismernek el házitörvényei a mi uralkodóházunknak.

A *Windischgrätz*-család egyike a monarchia legelőkelőbb családainak; a család ősei mind előkelő politikusok voltak és a hadseregben is nem egy közülük kiváló helyet töltött be.

Ez a szép frigykötés tehát a fiatal szívek igaz szerelemből fakadó boldogságát jelenti s a nagyapa áldását minden tétovázás nélkül adta e frigyre. Nem a hatalmas császár és király szemével nézte fölséges urunk e frigy keletkezését, hanem egyetlen fia elárvult gyermekére tekintett a szerető nagyapa szemével. És az országok hatalmas ura juttathatott volna unokájának rangosabb királyi vérből sarjadtó hitvestársat is, de emberszeretettől áradó szíve igazságot szolgáltatott a boldog szerelemnek.

Erzsébet királyi hercegnő ugyanis elsőbben a német trónörökös, *Frigyes Vilmos* feleségeül volt kiszemelve, majd később több uralkodó család sarját emlegették, mint a fiatal főhercegnő leendőbelijét. — Ő Felsege, a mi jóságos özsz királyunk azonban, kereken kijelentette, hogy *Erzsike* ahhoz fog menni feleségül, aki az ő szíve választottja. Ez mostan megtörtént s a jó nagyapa áldólag terjesztette ki kezeit szeretett unokája felett, — aki szabadon borulhat a délczeg szőke ulánus tiszt, *Windischgrätz Ottó* herceg keblére.

A boldog fejedelmi leány nászának híre milliók szívében örömet fakaszt; a királyfi árva-leánya, ki apjától örökölte a magyar nép iránt való nagy szeretetet, nem marad e szeretet nélkül soha. Elveszithet fényt, rangot, kincset, vagyont, de a magyar nép szeretetének osztályosa lesz akként, amint hogy boldogult édes apjának emlékét még halóporában is hiven megőrizzük.

Adja a minden magyarok nagy Istene, hogy a királyfi lányának házasesetét a boldog szerelem sugara aranyozzák be. Ezt rebegi minden magyar ember a felejthetlen királyfi egyetlen gyermeke eljegyzési híre hallatára. *H. A.*

Bosnyákok Budapesten.

Valami másfélszáz bosnyák kereskedő érkezett minap Budapestre, hogy viszonzozza a magyar kereskedőknek pünkösdkor Szerajevóban s egyéb bosnyák városokban tett látogatását.

A bosnyák-magyar kereskedelmi összeköttetés számai szövődnek összebb ezzel a látogatással. A földrajzi helyzetnél fogva is egymás szomszédjai vagyunk s a mult idők történelme szerint egészen a 16-ik század elejéig Bosznia mindig ugy politikailag, mint kereskedelmileg a magyar birodalom tartozéka volt.

Szinte magától értetődött tehát, hogy midőn 1878-ban Boszniát és Hercegovinát, a töröktől elokupáltuk, azt kellett föltennünk, hogy ime most már be fog következni a Magyarország s a megszállott tartományok közti történelmi és természetes viszony helyreállítása. A dolog azonban nem így történt, sőt ellenkezőleg a közös pénzügyminiszter, akire a tartományok kormányzása bízott, mindent elkövetett arra, hogy a bosnyákok és a magyarok közt még a régi időkből fenmaradt kapesok is meglazuljanak. Ehhez képest, ennek a célznak a szolgálatára rendezték be mindenek előtt Bosznia közigazgatását úgy, hogy abból kizártak minden magyarságot. A hivatalokat megrakták csehekkel, németekkel, szlovénekkal, horvátokkal; hivatalos nyelvé tették a németet: egyszóval Boszniából csináltak egy osztrák tartományt, amelynek a lakói mindenre gondolhattak, csak arra nem, hogy önekik valami közük van Magyarországgal.

A bosnyákoknál tett látogatása a magyar kereskedőknek, továbbá a mostani bosnyák látogatás ezeket a hibákat a mellett, hogy kiköszörülni van hivatva, egyuttal a kölesönös megismerése a viszonyoknak, egymás megértése tán meg fogja szülni az igaz magyar-bosnyák barátságot is.

Ezzel a gondolattal eltelve lelkünkben üdvözljük bosnyák vendégeinket.

Horváth Boldizsár szobrának leleplezése.

Halhatatlan emlékü igazságügyminiszterünknek *Horváth Boldizsár*nak szobrát e héten leplezték le Szombathelyen. Sokan lehetnek ma már, kik e névről keveset tudnak, de akik alkotmányos életünk több, mint három évtizedes kialakulásának történelmét ismerik, azoknak szívében él a nagy államférfiu iránti kegyelet. Alkotmányos életünk megmentésében *Horváth Boldizsár*nak nemesak, hogy nagy része volt, hanem vezetőszerpet vitt benne, *Deák Ferencz* mellett állott, mellette dolgozott s a kiegyezési kérdés megoldásánál a nemzet és az uralkodóház között, *Deák Ferencz* segitőtársa *Horváth Boldizsár* volt, aki akkor vetette meg jogszolgáltatásunk alapjait. Három évtizednél több mult el azóta s még mindig az a szellem lengi át igazságügyünket, amelyet *Horváth Boldizsár* vitt bele. Támadták akkortájt eleget. Azok

is, akik azután már megadták magukat az ő szellemének s eszmevilágának s közéletünkben hű folytatói voltak az ő munkájának. Horváth Boldizsár pedig megérte még eszméinek diadalát, azt a kort, mikor Magyarország szabadelvűsége kizárólagos uralkodó szerepre jut. Egyszerű ember volt polgár, a szó legszorosabb értelmében. Miniszter volt, aki tudott félrevonulni s bárha sok harczt állott meg, meg nem tört becsületben tiszteletben. Az egész nemzet hálás elismerés koszoruját rakja le annak a szobornak a talapzatára, melyről e héten hullt le a lepel Szombathelyen.

A hazai tojáskereskedés rendezése.*)

A *tojáskereskedés* a fővárosban és általában az egész országban nem áll jó hirben; sőt a külföldön sem örvend jó hírnévnek a magyar tojás, csupán azon okból, mivel nem kezelik kellőleg. A külföldön azt kívánják, hogy az áru feltétlenül olyan legyen, minőnek jelezve van. Az országban termelt tojás javarésze a külföldre vándorol, bár azt az elmondottak miatt nem fizetik jól. A régi és gyanus minőségű tojás pedig a belföldi fogyasztás tárgyát képezi.

A forgalomba hozott összes tojás hatósági megvizsgálása és osztályozása a gyakorlatban kivihetetlen; azonban a termelők és kereskedők szoríthatók arra, hogy csakis kifogástalan s a jelzett minőségnek valóban megfelelő árut bocsássanak piacra. Erre nézve irányadó lenne, hogy:

1. *tojás* elnevezés alatt csakis *tyuktojás* értendő; a kacsá-, liba-, pulyka- és gyöngytyuktojás, mint ilyen forgalomba hozva, származása szerint megnevezendő;

2. az eladásra szánt tojás a nagykereskedelemben csakis 1440 darabot tartalmazó ládában, az apró tojás pedig csakis 1680 darabot tartalmazó ládában hozható forgalomba s csakis *üde, apró, apadt, konzervált, selejtes* elnevezés alatt s *e néven a ládákön világosan megjelölve*.

Üde tojás alatt az a tojás értendő, mely átbocsátott fénysugárral vizsgálva, áttetsző, rózsaszínű, felső végén csak csekély kiterjedésű légbuborékkal bir, belsejében nincs semmi folt; sárgája és fehérje egymástól elkülönített s élesen határolt s feltörve nem kellemetlen szagu; fehérjéje tiszta, átlátszó, nem foltos; fajsulya pedig 1.04-nél nem kisebb s keresztátmérője 38 mm.-nél nagyobb.

Apró tojás az, melynek 38 mm.-nél kisebb az átmérője.

Apadt tojás az olyan *üde* tojás, mely noha teljesen hibátlan, de laposabb végén már mégis jól kivehető légbuborékkal bir, mely buborék mindenestre nagyobb egy ezüst koronásnál.

*) Mutatvány *Hreblay* Emil állattenyésztési m. kir. felügyelőnek „*Baromfi termékek értékesítése*“ cz. munkájából, melynek ára 2 korona, kapható a szerzőnél Budapest, Csömöri-ut 15. II. 8.

Konzervált tojás, mely tartóssá tétel végett hosszabb időn át oly anyagokkal kezeltetett, melyek a tojás felületét bevonják s a tojásnak többé-kevésbé idegen izt kölesönöznek, (mésztej, olaj stb.)

Selejtes tojás alatt a régi, emberi táplálékul nem használható, csupán ipari czélokra szolgáló tojás értendő.

A tojásvizsgálás átbocsátással történik s annak a megálapítására szolgál, hogy mennyiben felel meg a láda tartalma a láda feliratának. Amennyiben a láda tartalma nem volna a ládán jelezve, a vizsgálatot kérő fél köteles azt a vizsgálat bejelentésekor a ládára jegyezni. *Selejtes* tojást tartalmazó ládák nem vizsgáltnak meg. Az *üde, apró, apadt* vagy *konzervált* feliratu ládák tartalma négy értékesportba osztályoztatik, u. m. teljes értékű, háromnegyed-értékű, félértékű és értéktelen tojásokra.

A *piaczokon az üde* tojást tartalmazó ládákban *teljes értékűnek* a hibátlan tojás; *háromnegyedértékűnek* a hibátlan, de 38 mm.-nél kisebb keresztátmérőjű tojás; továbbá *félértékűnek* az *apadt* és *konzervált* tojás; *értéktelen selejtesnek* a repedezett héjú tojás (fagytól, zökkenéstől) a homályos, át nem tetsző, átbocsátott világitásnál szürke színű, záp, foltos vagy összetörött vétetik.

Az *apró* tojásnál: *teljesértékű* a hibátlan s az *apró, háromnegyedértékű* az *apadt* és a *konzervált, félértékű* a repedezett héjú és *értéktelennek* a homályos, át nem tetsző, átbocsátott világitásnál szürke színű, záp, foltos vagy összetörött tojás értendő.

Az *apadt* tojásnál: *teljesértékűnek* a hibátlan és az *apadt* tojás, *háromnegyedértékűnek*, az *apró* és a *konzervált, félértékűnek* a repedezett héjú és *értéktelennek* az előbbi osztályokban is körülirt *selejtes* áru értendő.

A *konzervált* tojásnál; *teljesértékű*, a hibátlan *apadt* *konzervált* tojás, *háromnegyedértékű* az *apró* tojás, *félértékű* a repedezett héjú és *értéktelen* az előző osztályban körülirt *selejtes* tojás.

Ezen üzleti szokások a központi vásáresarnokban eredeti ládánként adásvételre kerülő tojásokra nézve kivétel nélkül mérvadó, a központi vásáresarnok összes kereskedőire, feltétlenül, valamint mindazokra, kik a központi vásáresarnokon kívül e szokásokat üzletkötéseiknél magukra nézve is elfogadják, kötelezők,

Feliratul csakis a következő kifejezések használhatók: *üde* tojás, *apró* tojás, *apadt* tojás, *konzervált* tojás, *törött* tojás, *selejtes* tojás, *kacsá-, liba-, pulyka-, gyöngytyuk* stb. tojás.

E különböző minőségű és értékű tojásokat keverten egy csomóban, vagy egy csomagba helyezve árusítani tilos.

Ezen itt tanácsolt dolgok, ha a termelők által betartatnak, nagyban fognak hozzájárulni ezen igen fontos közgazdasági ágazat gyors fejlődéséhez.

Az ezüstpénz szaporítása.

Az általános forgalomban nagyon érezhető a váltópénz hiánya és bizony gyakran megvan akadáva az ember, hogy nincs elég ezüst pénz. Az ötkoronások hiánya érezhető legjobban, mert ebből összesen csak 64 millió korona van forgalomban. A magyar és osztrák-kormány ennél fogva szaporítani fogja az ötkoronásokat és a hozzávaló ezüstöt, arany ellenében az osztrák magyar banktól fogja venni. Ezáltal két eredmény érhető el. Először is kielégítik a tényleges szükségét a forgalomban, másodsor pedig megszabadítjuk a jegybankot ezüstkészletének nagy részétől és erősítik aranykészletét. Az is eredménynek mondható, hogy ha az egy forintosok, melyek zavarják a korona számítását, lassacskán el fognak tűnni a forgalomból. Hogy mennyi ötkoronást szándékozik a két kormány veretni, az még nincs eldöntve. Mint-hogy azonban egy kiló finom ezüsből, 231 és fél korona ötkoronást vernek, míg egyforintos csak 180 kor. kerül egy kiló finom ezüsből az állam nyeresége az ötkoronások veretéséből elég tekintélyes. Az új ötkoronások veretéséhez azonban új törvényre van szükség. A magyar parlamentben ez nem fog nehézségbe ütközni, de vajjon az osztrák rájkszrában? Ausztriában tudvalevőleg az eddigi ötkoronásokat is csak császári rendelet alapján adták ki, minélfogva még előbb ezt is jóvá kell tenni az országgyűlésnek. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a körülmény nem fogja megakadályozni az új ötkoronások kiadását, mert erre igazán nagy szüksége van a forgalomnak. Csak mentől többet nyomjanak, hogy antul több legyen mindnyájunknak.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

200 fogyasztási szövetkezet.

Ünnepe van a magyar szövetkezeti ügynek ismét. Annyi viszontagságos nap után itt is az ideje az ünneplésnek. Igaz, hogy csak amolyan csendes szívbéli ünnepség ez, a szövetkezeti ügyért lelkesedők szívének csendes örvendezése.

A «Hangya» központi szövetkezet jubilál. A kötelékébe tartozó, általa alapított szövetkezetek száma a napokban ütötte meg a két százat. A ki ismerős a viszonyokkal, az tudja, hogy e szám igen jelentékeny, habár az egész szövetkezeti mozgalomnak nem képezi a legnagyobb részét. Tudjuk ugyanis, hogy az Orsz. Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezetek száma meghaladja az 1200-at. A keresztény szövetkezetek száma 150-en felül van — és nagyon sok az önállóan működő szövetkezetek száma is. Így a «Hangya» az ő 200 szövetkezetével a munkának csak kis részét látja el, ámde nagyot nő a „Hangya“ az ő 200 szövetkezetével is a mi szemünkben, ha munkakörét, s fejlődésének történetét vizsgáljuk.

A „Hangyát“ 3 év előtt alapították gróf Károlyi Sándor s lelkes társai, az agrárius vezérek, hogy az áruuzsorát megfékezzék, hogy a fogyasztást szabályozzák. Ezt a munkát — a keresztény szövetkezetek egy részét kivéve — azóta egyedül ő látja el. Lépésről lépésre hódított meg minden talpalatnyi tért, a leggyarlóbb anyagi eszközökkel. Ez az, amit külö-

nösen ki kell emelnünk. A Hangyának nagy és embertszerető céljai eléréséhez nem volt más eszköze, mint az a csekély 30—40 ezer forint alaptőke és vezetőinek igaz, önzetlen lelkesedése, páratlan ügybuzgalma és nem csekély szakértelme.

Ez ezzel a kis erővel rövid idő alatt elérték ime azt, hogy 200 szövetkezet végzi a nagy és honmentő munkát. 200 szövetkezet áruforgalma ma már majd 2 millió korona. Ennyi ára jó, olcsó és hamisítatlan árucikkét közvetít az uzsorás szatócsok karmai közül kiragadt népeknek.

A szövetkezetek szaporodása legnagyobb a Felvidéken. Ott volt a baj legnagyobb, ott kellett a segítségnek is a legerősebbnek lennie. Amerika felé vitorlázó honfitársaink ezrei a leggyászosabb és leg-hűbb képet festik a felvidéki nyomorról. Ide kellett valami a mi megállítsa a pusztulást. Ide kellett leginkább a szövetkezetek. Sajnos, a javulás most se mutatkozik szemellátható módon, de hát nem is csoda, hiszen pusztuló falu oly sok van, szövetkezet oly kevés: még mindig.

Talán ha a társadalom is csatlakozik a kicsiny, de lelkes agrárius csapat munkájához, gyorsabb lesz a segítés, eredménye is nagyobb.

Ma az örvendetes csak is az, hogy a munka megkezdődött, megkezdte a „Hangya“.

De nemesak a felvidéken, hanem ma már egész országban találkozunk a «Hangya» szövetkezeteivel és bizonyára, ha a rendelkezésre álló eszközök nagyobbak volnának, ma már behálózhatná ezekkel az országnak minden rászoruló vidékét.

Igy a fejlődés lassu — de annál biztosabb, mert hogy a „Hangya“ eddigi élete csak a fejlődés tünetét mutatja az is bizonyos, pedig az elébe tornyosuló akadályok óriási nagyok voltak. Nem csak a közöny ellen kellett küzdenie, de a rosszakarat, az érdekeiben sértett kereskedők gyűlölete ellen is.

No de lassankint győzelmet vett minden ellenében. Feltartóztatás nélkül halad előre most már azon az uton, a melynek végcélja a magyar nép boldogulása.

Meg kell emlékeznünk azonban ez alkalommal azokról is, akiknek buzgósága előmozdította e szép eredményt. Balogh Elemér a „Hangya“ ügybuzgó vezérigazgatója, mintegy 30 főnyi lelkes tisztviselői kar élén viseli gondját e szövetkezeteknek.

Iparszövetkezeti mozgalom Székelyföldön. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter legújabb keletű rendeletével intézkedett, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet kiküldöttje és a marosvásárhelyi kerületi iparfelügyelő, az iparkamara megbízottja tanulmányozzák azt a kérdést, mily módon lehetne a Székelyföldet az iparszövetkezeti mozgalom keretébe fokozottabb mértékben bevonni, nevezetesen miként lehetne az iparosságot községenként szövetkezetekbe tömöríteni. A kérdés tanulmányozását a kiküldöttek e hó közepén kezdik el — amikor is néhány ipari szövetkezetet egyidejűleg megalakítanak.

Agyagipari szövetkezet Szegeden. Szegedről jelentik lapunknak: Szeged város iparosai körében mozgalom indult egy agyagipari szövetkezet létesítése tárgyában. E hó 29-én az ipartestület értekezletet tart a részletek megbeszélése végett.

KÜLFÖLD.

A szabadság hóhérai.

Messze távol tőlünk, a föld tulsó oldalán egy maroknyi nép harmadik éve folytatja szabadságharcát. Szeptember közepe óta mind rémesebb hírek jönnek a délafrikai harcztérről, hol a szabad bur nemzet élet-haláltusát folytat elnyomóival, az angolokkal. Kitchener lord, angol fővezér szeptember 15-ére azt hirdette, hogy aki addig a határnapig le nem teszi a fegyvert, mint közönséges lázadóval, rablóval fog elbánni. Csak fenyegetésnek hitték ezt a borzalmas erőszakot, de ime, a szabadság hóhérai valóban megjelentek az emberiség között egy hadvezér és tisztjei személyében. Nap-nap után hozza a táviró a híreket, melyek gyalázatos üzemekről, kegyetlen hóhérokodásról beszélnek. *Akasztás, főbelövés*, életfogytig tartó *kényszermunka, botoztatás*, ezek olyan eszközök, melyek a székelypirt a művelt világ arczába kergetik. És ezeket használja a nagy angol nemzet, a szabadságáért fegyvertfogó kis bur néppel szemben.

Lotter, bur parancsnokot, ki angol fogságba esett, felakasztották. *Schömann* agyonlőtték s már hetek óta folytatja az emberi mézárilást az angol fővezér, kinek kormánya szabad kezet engedett ítélkezni élet és halál felett Délafrikában. A vértanuk száma ugy szaporodik, miként nálunk ötvenkét év előtt. Akkor is október volt, szomorú október a nemzetre. Most is október van, gyászos napjai a bur szabadságharcosoknak. A magyar nemzet hóhérai, a *Haynauk* kényelmesen folytatták aljas, irtó mesteriségüket, nem szólott bele a művelt világ. Ma sem műveltebbek az emberek, ma sines több tisztességérzet a nemzetekben, mert esendesen türik egy szabad, művelt, istenfélő nemzet galád lemészárlását. Pocsék vagy ember! Meglátszik rajtad, hogy Isten utolsó teremtménye valál!...

A délafrikai harcztéren az elfogott bur asszonyokat és bur gyermekeket előretolják a csatavonalba és mögójük rejtőznek az angol katonák. Így a bur szabadságharcos a *saját feleségén és gyermekén keresztül* löheti le ellenségét. Ennél piszkosabb tetteket alig ismer a történelem.

A burok még most sem kezdték meg a megtorlást. Pedig valóban kár, hogy Botha fővezér sorba nem löveti a fogságban levő angol tiszteket. Így legalább megérezné a büszke, de aljas eszközökkel küzdő angol nemzet, hogy miként fáj az akasztás, a főbelövés, mikor az ő fiaira kerül a sor.

A harcztérről különben nem valami kedvező

hírek érkeznek Londonba. A kegyetlenkedések a Fokföld (angol gyarmat) hollandus lakosait nemhogy megijesztené, hanem még inkább tüzei a lázadásra. Harminezezerre teszik a felkelők és harezoló burok számát, ami, tekintve hogy a háború harmadik évébe lépett, igen tekintélyes szám. Az ostromállapot ki van hirdetve a Fokföld nagyobb részén. Botha, a burok fővezére sikeresen nyomul előre angol földön, Natálban. Mult héten egy szétvert angol csapat katonái átmenekültek portugál területre, hol elfogták a futó angolokat és a fővárosba vitték, mint foglyokat.

Grasspannál, hol a burok megtámadtak egy angol szállítócsapatot, az angolok a bur asszonyokat és gyermekeket állították a bur golyók elé. Elcsúszott nyolcz asszony és két kis gyermek. Erre a burok puskatussal rohantak a gyalázatos ellenségre. Az angolok a bur nők karjai alól lőttek és a gyermekek feje fölött, de az elkeseredett burok puskatussal verték agyon a hóhérnakvalókat. Az életben maradt nőket még sem vihették magukkal, mert nagyobb angol csapat közelgett.

A harez keményebben foly, mint két év előtt. A szabadság hóhérai működnek és a világ művelt népei esendesen hallgatnak.

Holttestek a batyuban. Borzalmas fölfedezést tett e napokban az almási esendőrség. Portyázás közben ugyanis találtak a esendőrök Gavrilla Györggyel és feleségével, akik mind a ketten erdélyi oláhok és szőnyegekkel és már eféle székelynek nevezett, de nem honi gyártmányokkal barangolnak az országban. A esendőrök már messziről észrevették, hogy az oláh házalók ki akartak térni előlük, de a esendőrök azt hitték, hogy valószínűleg nincs házalási engedélyük, vagy tiltott tárgyakkal házalnak s ezért akarnak menekülni. A esendőrök ennek folytán megállították őket s mikor a batyujokat átvizsgálták, abban két gyermek holttestét találták. A felfedezésére Gavrilla és felesége azt adták elő, hogy a két gyereket halva vették át egy asszonytól Almáson, aki tíz forintot adott nekik azért, hogy a két holttestet a határon kívül ássák el. A esendőrök az oláhokkal visszamentek Almásra. Ott találták Kupinszky Jánosnét, aki a gyermekeket odaadta az oláhoknak, de ez azt állítja, hogy Gavrilláné élve vitte el a gyermekeket, hogy egy ismerős asszony-

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba!
Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előljáróságnak,
hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

nál elhelyezze. A két gyermek Kupinszkiné leányáé volt, akinek férje három évig katona volt s csak most tért haza, a gyermeket pedig a férj távolléte alatt születtek. Ezeket tehát el kellett távolítani, nehogy a férj valamit megtudjon. Özv. Kupinszkiné vállalta magára a gyermekek eltüntetését, aki, mint azt a vizsgálat kiderítette, megfojtotta s azután átadta az oláhoknak, hogy a határon kívül ássák el őket. A csendőrök Kupinszkinét és leányát, valamint Gavrilát és feleségét letartóztatták.

A király Gödöllőn. Ő felsége a király több napot tölt e hóban Gödöllőn, a hova e héten érkezett. A király szerdán délelőtt Lipót és György hercegekkel és kíséretével Mártonberekbe hajtóvadászatra ment, melyen a gödöllőiek közül is számosan vettek részt.

A jövő évi hadgyakorlatok. Bécsből jön a hír, hogy a jövő esztendői hadgyakorlatokat Erdélyben, Segesvár és Székelyudvarhely közt fogják megtartani. A hadgyakorlatokon a nagyszebeni és a temesvári hadtest fog résztvenni. Beck báró vezérkari főnök, aki már tavasszal tanulmányozta a terepet, a napokban ismét leutazik, hogy kiszemelje a főhadiszállásra alkalmas helyet.

Akinek Vilmos császár a barátja. A kassai pályaudvaron egy magas szikár ur feltűnően izgatottan viselkedett s a kapustól német nyelven kérdezte, hogy nem látták-e az ő legjobb barátját, Vilmos császárt. Azután bement az I. osztályu váróterembe s ott pörére vetkezett anélkül, hogy valaki észrevette volna. Csak akkor vették észre, mikor nagy rikoltozások közt táncolni kezdett. Rögtön letartóztatták s irataiból megállapították, hogy a szegény örültet Hármán Gyulának hívják. Lemberg-i ügynök, akit egy nagyobb kereskedőház küldött ki Magyarországra. Megmotozásakor a királyhoz címzett folyamodványt találtak nála.

Ellopott Bem-ereklye. Kolozsváron betörő járt özv. gróf Csáky Györgyné palotájában, de valami zaj által megzavartatva, csak egy régi órát lopott el, a mely azonban igen becses történeti ereklye, mert a grófné férje kapta Bem apótól.

Együtt a halálba. Nagy-Kikindán báró Eiselsberg huszár főhadnagy agyonlőtte magát. Fialtal felesége gyermekágyban szülés után meghalt. A 26 éves férj e fölötti bánatában követte el az öngyilkosságot. A csecsemő él.

Uj repülőgép. Nagyváradról írják, hogy Virág József feketeerdői kereskedő négy évi kísérletezés után feltalált egy repülőgépet, benzín motorral, aluminium szárnyakkal, amelyek a gömböt kormányozzák. A szerkezet a szakértők helyeslését annyira megnyerte, hogy Virágot Krieghammer hadügyminiszter Bécsbe hívatta, találmányának bemutatására. Virág már el is utazott Bécsbe.

„Góbéságok“ kacagató székely históriák és elbeszélések előfizetést hirdet Péterfy Tamás, az ismert székely író. Felhívásában ezeket mondja:

„Sok józü história esik meg a székely góbék között, miért ne kacagjon rajta a magyar? Az én girbe-görbe szülőföldem lakóitól, székely testvéreimtől lestem el mindazt, ami ebben a könyvben lesz. Nem sokat ígerek, de aki az eredeti székely humort kedveli és egy-két órát kacagni óhajt a kacskaringós góbé-históriákon: rendelje meg a „Góbéságok“-at. Ez lesz a tizenkettedik könyvem. Az előzőket általános örömmel fogadta és támogatta az olvasó közönség, remélem, hogy a „Góbéságok“ is kiérdemli a közbizalmat. A „Góbéságok“ 10 ivnyi tartalommal november 15-ig jelenik meg. Előfizetési ára füzve (postai díjjal együtt) 1 korona 20 fillér. Megrendelési cím: Péterfy Tamás, Budapest, IX., Köztelek.

Szüret a pápa szőlőjében. A pápa szőlőtőkéi az idén, mint Rómából írják, különösen dusan vannak megrakva fürtökkel, úgy, hogy a vinczellérek számitása szerint körülbelül száz hektóliter finom vatikáni bort fognak belőle leszüretelni. A pápa mindig nagyon érdeklődött a vatikáni szüret iránt s ezért remélték, hogy az idei várható jó szüret örömet fog neki okozni. A mikor a szőlő érni kezdett, Maconni bibornok drótsövénnyel vétette körül a vatikáni szőlőjét és szigorúan megtiltotta, hogy a vinczellérek kivül valaki oda betegye a lábát. Így állottak a dolgok, a vatikáni kertben már erősen készültek a szüretre, a mikor a múlt hónap végén a jég elverte a szőlőt. Mogyoró nagyságu jégdarabok hullottak alá, amelyek nemesak az idei termést tették teljesen tönkre, hanem oly pusztítást okoztak, hogy jövőre sem igen várható valamire való termés. Néhány napig titkolták a szerenesétlenséget, de a kárörvendő pápai örök végre elárulták. Csak maga a pápa nem tudja még, hogy szüretjét elverte a jég. Rómában állandóan rossz idő van, úgy, hogy a pápa nem mozdulhat lakásából s azt remélik, hogy a jövő tavaszig ismét rendbe hozzák a szőlőt.

A héjasfalvi honvédelem felszentelése. Kegyeletes, szép ünnepélyt rendeznek Héjasfalván e hó 20-án. A szabadságharcban ott elesett hősök emlékére emelt oszlopot ekkor szentelik fel. Főleg az erdélyi részekből sokan készülnek részt venni az ünnepélyen, a kegyeletes hazafiak és testületek, hogy koszorút helyezzenek a hősök emlékoszlopára. Egy kolozsvári urinő a koszoruját a segesvári csatában részt vett öreg katonával téteti le az emlékre. Az öreg katonát Szócsán Sándornak hívják. A muszkák ebben a csatában számos sebet ejtettek az öreg emberen. Arczát úgy össze vagdalták, hogy alig van emberi formája. Az öreg honvéd Kolozs megyének Egeres községében lakik s nagy utat tesz ama helyig, ahol 1849. július 31-én ő is csaknem elvérzett. Az emlékoszlopra szánt koszoruk Somogyi Albert birtokos, biz. elnök címére küldendők. Az ünnepies beszentelésre az oda kirándulók vasuti mérsékelt áru jegyre igazolványt e hó 15-ig a kolozsvári ereklye muzeumtól kérhetnek.

Háboru a cselédhiány miatt. A kassai gazdaszszonyok között valóságos forradalom ütött ki a cselédhiány miatt. Alig lehet ugyanis cselédet kapni

s ha nagynehezen eselédhez is jut valamelyik gazdasszony, a eseléd valóságos réme lesz a családnak. A kassai gazdasszonyok végre is elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Kassa város polgármesteréhez, hogy a törvényhatóság sürgősen intézkedjék a eselédviszonyok javítása érdekében. Azt óhajtják a kassai asszonyok, hogy a város a saját kebelében létesítsen eselédelhelyező intézetet s szigorú rendszabályokat alkosson a eselédek számára. Kivánják, hogy amelyik eseléd egy hó alatt kétszer is változtatja a helyét minden jelentősebb ok nélkül, ha idegen, tolonczoltassék el a városból, ha kassai, vonják meg tőle a eselédkönyvét. A nem mindennapi érdekes küldöttség elé a városházán nagy érdeklődéssel néznek.

Egy szép leány öngyilkossága. Sopronból írják, hogy ott Hubay Etelke, 18 éves szép leány agyonlőtte magát. A szüretre jött haza, midőn arról értesült, hogy ősz atyja a kórházban haldoklik. Kétségbeesésében öngyilkos lett. Félórával később atyja is, aki nyugalmazott telekkönyvvezető, meghalt.

Makkai Zsigmond és a székely diákok. Makkai Zsigmond országgyűlési képviselő urnak, a harisnyás székelyek véréből való képviselőnek a budapesti egyetem székely ifjusága a következő levelet küldötte:

Szeretett Székely Apánk! A legmelegebb szerenese-kívánatunkat fejezzük ki mi, a budapesti székely egyetemi hallgatók, képviselővé választása alkalmával. Tehát még se fajult el a szittya vér! Csak most kezdünk igazán élni mikor tudjuk, hogy van maroknyi népünknek is egy valódi székely képviselője, ki ismeri népünk nyomorát, de egyszersmind ismeri munkaerejét, azt a esiszolatlan gyémántot, melyet elhanyagolni nem szabad! Kérjük Székely Apánk! szíveskedjék velünk tudatni, hogy mikor fog feljönni Budapestre? Hadd vonuljunk ki illő fogadására a pályaudvarhoz, mert mi a legnagyobb hazafiai érdeklődéssel kísérjük és fogjuk kísérni az otthoni mozzanatok, hadd adjunk életjelt magunkról idefönn is, mert: „Csak nem fajult el még a székely vér, minden kis esőppje drága gyöngyöt ér!” A széke y egyetemi hallgatók.

A felfügesztett makói polgármester ügye. Makó város öreg polgármestere, Széll György már két év óta föl van függesztve s ellene a fegyelmi vizsgálat elrendelve. A közigazgatási bíróság, mint első foku fegyelmi hatóság a polgármestert hivatali képtelenség alapján hivatalvesztésre ítélte. A belügyminiszter azonban az elsőfoku fegyelmi ítéletet nem hagyta jóvá s pótvizsgálatot rendelt el. A pótvizsgálat során, melyet a közigazgatási bizottság a múlt hónapban fejezett be, sem újabb terhelő, sem mentő körülmények fel nem merültek ugyan, de a második ítélet már csak dorgálásra szólt. Makó város képviselője tegnapi közgyűlésén tárgyalta a polgármester fegyelmi ügyét s az első foku fegyelmi ítéletet a belügyminiszteriumhoz megfőlebbezte.

Kivirágzott fa. Szepesremetén, Buchalla Károly odavaló tanító kertjében egy hatéves almafa a napokban teljesen kivirágzott. A Tátrában télies idő uralkodik, annál nagyobb esoda e virágba borult fa.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az őszi szántás haszna.

Tavaszzal, ha száraz idők járnak, unos-untalan panaszt hallani a gazdaktól, hogy vetéseik nem állják a szárazságot, satnyák, nem fejlődnek s nagy részük ki is vész. Különösen hallani ezt olyan helyeken, ahol még mindig nem fogták fel az őszi szántásnak a hasznát. Az őszi szántásba vetett tavaszi gabona még nagy szárazságok idején is jobban állja az időt, fejlődik, ki nem vész s ha satnyább is, mint kedvezőbb időjárásakor szokott lenni, kevés üdítő eső után lábra kap s újra szépen fejlődik. Már ezért is nagy fontosságu tehát az, hogy a gazda előre biztosítva magát, szántsa fel őszi szel földjeit a tavasziak alá, mert ez mindig meghálálja a munkát.

Az őszi szántásnak ezen felül még annyi sok előnye van, hogy szinte esodálatos az, hogy még mindig vannak helyek, ahol őszzel nem szántanak a tavasziak alá. Az elmondottakon kívül további előnye az őszi szántásnak az, hogy rajta korábban meglehet kezdeni a vetést, ami szintén hozzájárul a vetés sikerültéhez. Ha az őszzel szántott földet tavasszal újból megszántjuk vagy ami szintén elegendő, megboronáljuk, sokkal jobban omlik a föld, tehát jobban megporhanyul az, mintha a tarlót csak tavasszal törjük fel. Az, hogy ezzel tarlóleleglőnk elesik s állatjainknak nincs hol legelniök, a kisgazdánál, igaz, némileg indokolt; azonban a számító gazda itt is tudhat segíteni magán, mesterséges legelők kihasításával, avagy zöldtakarmányozással. Mert bizony a tarlóleleglő nagyon drága legelő. Amit nyerünk vele a réven, elvesztjük sokszorosan a vámon, az a kevés ideig tartó legelő a legtöbbször nem fogja fedezni azt, ha általa földjeink a neki megkívánt munka elhagyása miatt kevesebb és rosszabb termést hoznak.

További fontossága az őszi szántásnak a gyomok pulsztitásában áll. Sok a gyom; ezt a panaszt is nagyon sokszor hangoztatják a gazdák, pedig ennek legtöbbször és legelsősorban a gazda az oka. Az okszerű talajmivelés legelső kelléke a gyomirtásnak.

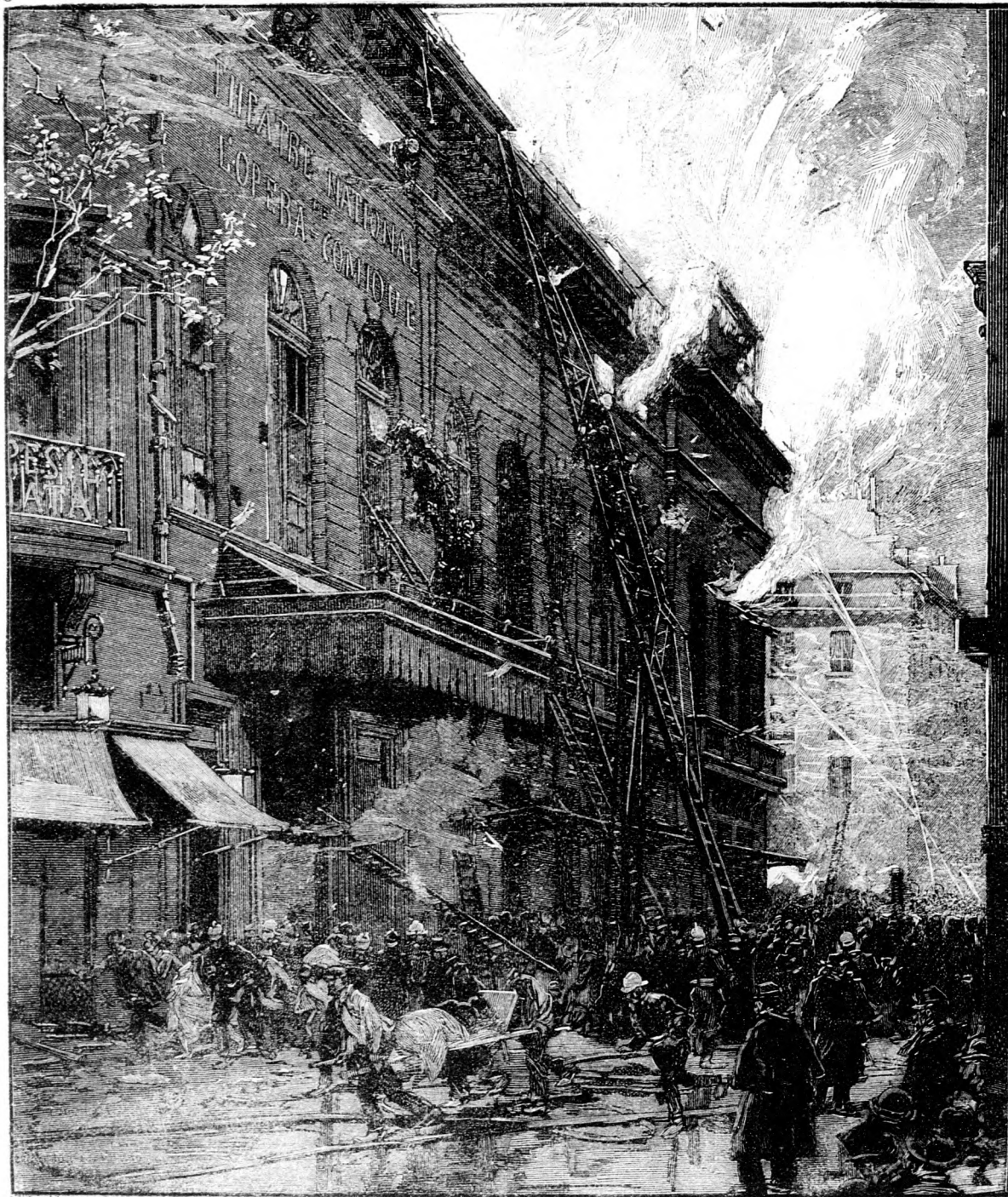
Ha ezt a gazda betartja és e mellett tiszta vetőmagot használ, nem lesz kitéve annak, hogy földjei elgazosodnak, ami megint csak a termés minőségét fogja emelni.

Most van az idő arra, hogy tavasszal bevetendő földjeinket őszi szántással lássuk el. Lassankint fogy a munka, az igásjóságot nagyobb haszonnal sehol foglalkoztatni nem lehet jobban, mint az őszi szántásnál, vegyük ennek elejét a míg az idő

is kedvez, tavasszal kevesebb lesz a vesződésünk korábban vethetünk el, vetéseink ezekben jobban fognak fejlődni s így biztosítva lesz termésünk is.

—gh—

denki tudja már, hogy a szüret után jön egy fontos munka: a trágyázás. Elmaradhatlan ez, mert a természettel jelentékeny ásványi tápanyagot veszünk el a földből s e veszteség még nagyobbodik akkor, ha a gyümölcsfák alól a lehullott leveleket s galyakat

A PÁRISI SZINHÁZÉGÉS.

A gyümölcs-szüret utáni teendőink.

Befejeztük immár a gyümölcs szüretet is s elmondhatjuk, hogy régen volt már oly kedvező gyümölcs-szüretünk, mint az idén. Elég kedvezően alakult az időjárás is s egyrészt ezen körülmény, de másrészt ama tény is közrejátszott a termés kedvező eredményénél, hogy ma már mégis több gondot fordítanak a gyümölcsök jókarban tartására. Eddigélő, ha megtörtént a gyümölesszedés, a legközelebbi évadig mit sem tettek a gyümölcsösben; ma min-

is eltávolítjuk. Iparkodni kell tehát a talajból kivett tápanyagokat megfelelő trágyaszerekkel visszaadni. Ezek között is elsősorban a káli, foszforsav és mész pótlandó. A káli a fatestet mintegy konzerválja s ellentállóbbá teszi az időjárás viszontagságaival szemben; a foszforsav a virágrügyek képződését s a gyümölcs és magvak fejlődését segíti elő, a mész pedig a maghéj képződésénél játszik szerepet. Nézzük már most, minő trágyaszerekkel adhatjuk meg e fontos anyagokat a gyümölcsfának. Az istállótrágya javítja a talaj kémiai és fizikai tulajdonságait, de a

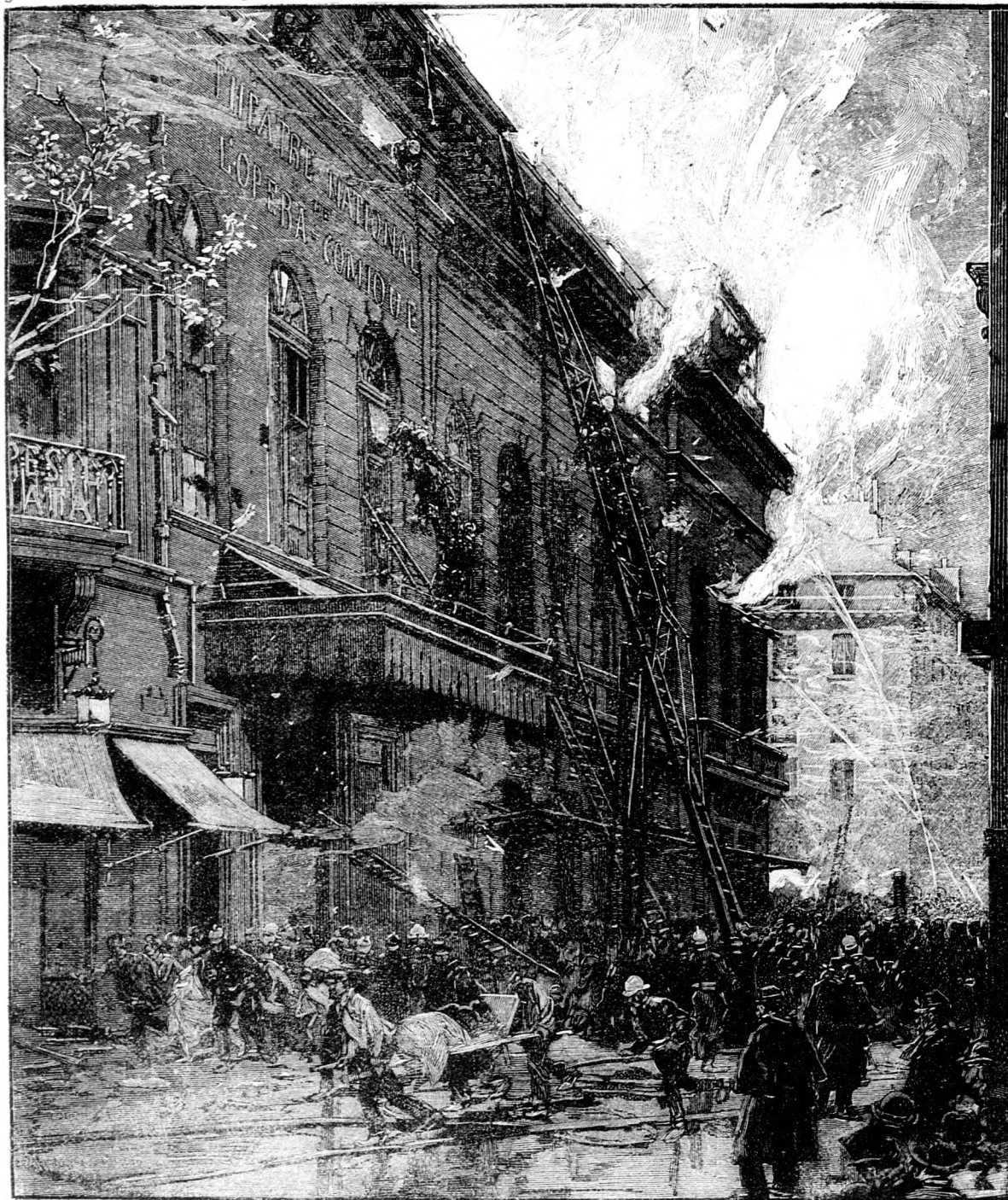

MELYIKET JÁTSZAM?

is kedvez, tavasszal kevesebb lesz a vesződségünk korábban vethetünk el, vetéseink ezekben jobban fognak fejlődni s így biztosítva lesz termésünk is.

—gh—

denki tudja már, hogy a szüret után jön egy fontos munka: a trágyázás. Elmaradhatlan ez, mert a természettel jelentékeny ásványi tápanyagot veszünk el a földből s e veszteség még nagyobbodik akkor, ha a gyümölcsfák alól a lehullott leveleket s galyakat

A PÁRISI SZÍNHÁZÉGÉS.

A gyümölcs-szüret utáni teendőink.

Befejeztük immár a gyümölcs szüretet is s elmondhatjuk, hogy régen volt már oly kedvező gyümölcs-szüretünk, mint az idén. Elég kedvezően alakult az időjárás is s egyrészt ezen körülmény, de másrészt ama tény is közrejátszott a termés kedvező eredményénél, hogy ma már mégis több gondot for-

is eltávolítjuk. Iparkodni kell tehát a talajból kivett tápanyagokat megfelelő trágyaszerekkel visszaadni. Ezek között is elsősorban a káli, foszforsav és mész pótlendő. A káli a fatestet mintegy konzerválja s ellentállóbbá teszi az időjárás viszontagságaival szemben; a foszforsav a virágrügyek képződését s a gyümölcs és magvak fejlődését segíti elő, a mész pedig a maghóli képződésénél játszik szerepet. Nézzük

káli és foszforsav-szükségletet nem fedezi teljesen; a komposztban már sokkal több foszforsav van s meg vannak benne ezenkívül az istállótrágya előnyös tulajdonságai is, a mennyiben a talaj szerkezetére kedvezően hat. Az árnyékszéktrágya főleg a boggyógyümölcsűek alá ajánlható, különösen akkor, ha benne az illó ammoniak, tőzeg elhíntése által meg is köttetett. A trágyalé egyike a leghasználhatóbb gyümölcsfátrágyáknak, amennyiben a talajban igen könnyen megoszlik s a mélyen fekvő gyökerekhez is eljut.

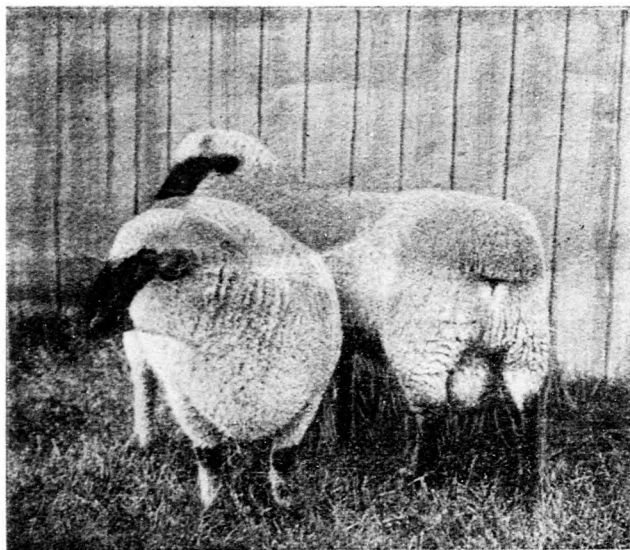
Ugyszólván nélkülözhetetlenek a műtrágyák, amelyekkel könnyen oldódó és könnyen felvehető alakban adjuk meg a tápanyagokat.

A trágyázás idejéül legalkalmasabb a novembertől—februárig tartó időköz, tehát az az idő, amíg a tenyésztet szünetel. A trágyázás módját illetőleg pedig megjegyzendő, hogy akként kell azt a földre juttatni, hogy a fiatal hajszálgyökerek könnyen hozzáférhessenek.

Eredeti hampshiredown-juhok.

A husjuhok között hazánkban az u. n. hampshiredown-juhok terjedtek el legjobban, mint olyanok, amelyek, a mi éghajlatunkat legjobban bírják s a mi viszonyainknak tökéletesen megfelelnek. Hazai hampshiredown tenyésztőink tényleg már is szép eredményeket értek el ezen fajta tenyésztésével s mint már e lapok hasábjain képekben is bemutattuk, valóban a magyarországi e fajta husjuhok alig hagynak valami követelni valót maguk után. Eredeti hazájukban, Angolországban azonban, még a maga tökéletességében is nagyszerű e juhok testalkata s főleg mesés az, amit e juhokkal az ottani tenyésztők hizás tekintetében elérni képesek.

Képünkön egy ilyen pár eredeti s Angolország-

Eredeti hampshiredown-juhok.

ban tenyésztett hampshiredown-juhok mutatunk be, amely szépen sikerülvén, így is mutatja, mennyire ki van fejlődve e juhban a hizékonyságra való hajlam.

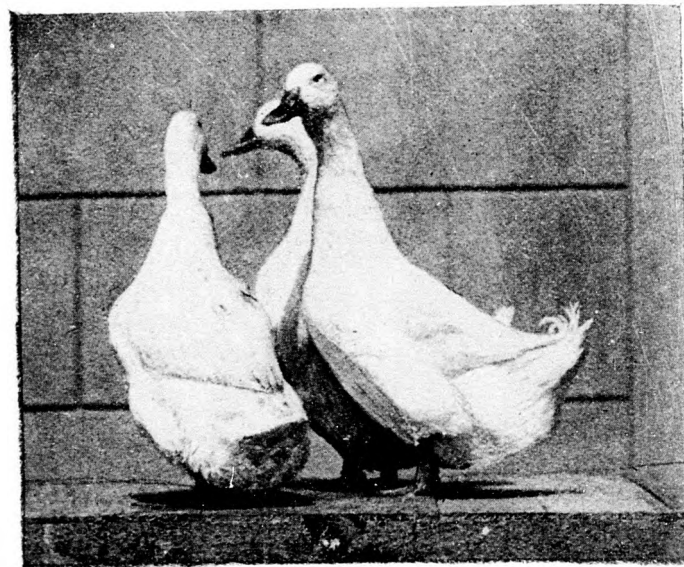
Hazánkba a hampshiredown-juh a 1880-as évek elején került s idehaza is folyton javítottván, ma már — mint mondtunk — hazai hampshiredown husjuhtenyésztőink minden tekintetben kifogástalan állatokat tenyésztenek.

Ami a hampshiredown hizási képességét illeti,

ez kifogástalan nálunk is s amellettt hogy mégigénytelen is minálunk, tenyésztése az összes más husjuhok között legjobban fizeti ki magát.

Tenyészkacsák takarmányozása.

A kacsá rendkívül falánk állat, ennél fogva az őszi és téli hónapok alatt takarmányozása sokba szokott kerülni. Olyan helyen azonban, ahol elegendő víz, főleg tó van, mégis haszonnal üzhető a

Pekingi kacsatorzsa.

kacsatenyésztés, különösen, ha megfelelően takarmányozni tudjuk.

A tenyészkacsák a jövő esztendőre még az őszelején választatnak ki. A kiválasztott törzseket azután egészen addig, míg a víz be nem fagy és a hó le nem esik, minden nap vízre boesátjuk s szemes takarmányt csak este adunk nekik, a szerint, amint a vizen és legelőn mennyit tudnak szedni. Ha azt látjuk, hogy az a takarmány, amit keresnek, lassan elfogy és éhesen futnak haza, valamivel több szemes takarmányt adunk nekik, de az, ha jó minőségű, soha se legyen több, tiz kacsára számítva egy liter-nél. Az ocsuból, rostaaljból, szóval azon takarmányfélésegekből, amelyekből kevesebbet szedhetnek ki természetesen többet kell adni. Legjobb a tiszta zab és árpa.

A nagy hidegek beálltával, midőn már a kacsák ki nem mehetnek, reggel főtt tengerit, mely ki legyen hülve, igen ezélszerű adni, délben egy kevés zabot, vagy árpát és este leforrázott korpát, melybe azután főtt burgonyát vagy főtt takarmányrépát vagy ezek hiányában luczernapolyvát keverünk.

Mindig azonban csak annyit adjunk a takarmányból a kacsáknak, hogy meg ne hizzanak, mert akkor tojni nem fognak. A kijárástól megfosztott kacsáknak mindig friss vizük legyen s jó, ha havonta egyszer a lágytakarmányba sót is keverünk.

Az ól tisztaságára nagy súlyt kell helyezni s tekintettel arra, hogy a kacsák sokat trágyáznak, szalmaalmot kell használni s azt naponta felujítani. Ily gondozás mellett a tenészkacsák jó tenyész-kondiczióban maradnak, február elején párosodni s jó időben, márczius hóban tojni kezdenek.

Képünkön egy szép pekingi kacsatorzset mutatunk be olvasóinknak, amely mintaképe lehet minden tenyésztetnek.

NÉPDALOK.

Elmegyek már...

Elmegyek már a faluból
Szögedébe.
Tiszapartján egy fás tanya
Közepébe.
Ott fogom az eke szarvát: —
Meglásd rózsám!
Ha velem jössz, a jó Isten
Áldást szór rám...

Egy más mellett mennyország lesz
Ez az élet.
Itt hagyjuk e bu-gondot, e
Szegénységet.
Felszedjük a sátorfát, s ég
Óvjon, áldjon!
Én viszem a terhet, hord te:
Boldogságom.

Petrus Jenő.

Ne panaszkod.

Ne panaszkod szerelmedet,
Ki nem érzi, nem érti meg,
Mert hát szive nincsen.
Ha szó nélkül meg nem érti
Ne szólj boldogságról néki
Hej, boldog az Isten!

Ne panaszkod szegénységed
Aki gazdag: nem érti meg
Hogy rajtad segítsen.
A szegénynek, ha elmondod
Azt a régi vigaszt kapod
Hej, gazdag az Isten!

Székely Baka.

A vihar zug...

A vihar zug, jégeső hull, kopogtatja ablakom,
Szegény szívem alig dobog, hangját alig hogy hallom.
Jégeső hull, a jég szakad, elsöpör sok virágot
Ki tudja hogy sok virágnak
Idő előtt miért is kell itt hagyni e világot...?

A vihar zug, jégeső hull, lever minden levelet,
Odaát a kis kapuba barna kis lány integet.
Átmennék én, de nem lehet... a jégveri ablakom,
Te bánmád meg barna kis lány,
Ha megázna, ha elázna pánlikás kis kalapom.

Fülep Jenő György.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (43. Folytatás.)

Írta: Péterfi Tamás.

A tiszt némi gyönyörűséget érezett a fellobogó zsványfészek tűzében.

— De még egy kérésem van! — szólt Flóra.

— Meghallgatom!

— Atyám is volt nekem, aki ott esett el a csataterén mint hős, mint vitéz vezére az ellenségnek. Én lőttem meg! . . . — s a szemei olyan különösen forogtak a szép leánynak. Aztán csendesen folytatta kérését. — De holnap azért tisztességesen akarom eltemetni, mert ő az én édes atyám volt . . .

Aztán zokogva tette utána:

— Ugy-e lövet hármát a temetésére? . . .

A tiszt letörülte szemét. Katona volt, de ettől a jelenettől könnyezett.

— Megteszem! — válaszolt röviden.

— Köszönöm! . . . köszönöm! . . . nekem most ugy sincs senkim! senkim! . . .

És sirva borult a legdrágábbnak, Balog Izrának hideg tetemére zokogni.

Másnap mielőtt elvonultak volna a honvédek, diszes sorfalat állottak, mely között három koporsót engedtek le az öreg tölgyóriás tövébe.

Az első kisebb volt. Abban pihent a kis Bárdy Ilonka, kinek mesélő ajkai megszűntek hangot adni, hiába várta az édes atya, hogy másnap elmondja a kedves gyerekek az ő meséjét is tulipánt királyfiról és az arany gyűrűjéről.

A másik két koporsó nagy volt és azokat hármas diszlövessel tisztelték meg, mikor lebocsájtották a fagyos földre. Aztán ráhullott a hideg göröngy . . .

A két ellenség koporsója oly közel esett egymáshoz, de a csendes hazában, hová pihenni mentek, ott megférnek egymás mellett az ellenségek is. Ott nincs fajgyűlölet, csak béke van.

*

Kevés mondanivalóm van, hogy regényemet teljesen befejezzem.

A világosi gyásznapi után Bárdy Ákos külföldre bujdosott és magával vitte nejét, meg Balog Esztert, a székely molnár-leányt.

„Gyertyát sem gyújtottak, mikor meg vagy halva . . .”

Két évi száműzetés, éhezés és bolyongás után Bárdyné elgyengült, beteges lett és meghalt.

Igy vezette oltárhoz Bárdy Ákos az öt oly gyöngéden szerető székely leányt, Esztert, aki tíz évig osztotta meg vele a bujdosás keserű kenyerét. Közben két szép fiúgyermekkel áldotta meg az Ég, s tíz évi bujdosás után kegyelmet nyerve, ismét visszatért hazájába, az újra föltámadott Magyarországra.

A leégett kis-székelyi kastély helyén új épület emelkedett, mely még diszesebb volt az előbbinél.

Rókavadászat. Nemesak kopókkal, hanem sokkal biztosabban a »dax« fajta kutyákkal lehet a rókákra vadászni. A dax-kutya rövidlábu, hosszudereku és így könnyű szerrel bebújik a róka koma földalatti házába, a rókalyukba. Képünkön a földalól kiüzött nyakonesipett rókát mutatjuk be, amint hiába küzdök a daxlikkal.

A párisi színházégés. A francziák nemzeti színházát érte az utóbbi időkben az a veszedelem, hogy leégett. Mult évben történt. Délután két órakor gyuladott ki a gépház, de a tűz oly gyorsan terjedett,

RÓKAVADÁSZAT.

A régi malomház helyén új malom épült, a kastély benépesedett eselődékekkel, de az Eszter tanácsára csak székely és magyar ember léphetett ezentul a Bárdyék szolgálatába.

Mi lett a „flore mundrá“-val?

Még soká volt réme az oláhságnak messze helyeken, mint veszedelmes örült, de hogy hová tünt el? arról senki sem tud, pedig az új Bárdyné szüntelen kutatta, hogy legalább a sírját megjelölje érdeme szerint a szép „flore mundrá“-nak.

(V é g e.)

Képeinkhez.

Melyiket játszam? A Teréz kisasszony nevenapja volt a héten. Hétfőn este tartotta, mert kedden a napja. Összegyültek az ismerősök, a barátnök, no, meg a fiatal emberek közül is többen voltak a Teréz nevenapján. Fiatalság — bolondság. Hamar tánczra került a sor. Teréz kisasszony örömmel ült a zongora mellé, hogy valami talpalávalót játszon rajta. De ugy a tisztesség, hogy a vendégek kedvére legyen, azért előre megkérdezi az ünnepelt: *Melyiket játszam?*

hogy kioltani képtelenség volt, mert a vizesapokhoz nem juthattak a hirtelen tűz miatt. Akik értették volna a mentést, azok távol voltak a déli órákban. Így eshetett meg, hogy egy teljesen zuhany alá merithető színház leégett földig. Az áldozatok száma mindössze kevés. Kettő volt, aki benne halt. A kár több millió frank és az a legnagyobb sérelem, hogy éppen a világkiállítás előtt égett le, mikor egy teljesen sikeres idénynek nézett elébe a színház.

Képtalány.

Az itten lerajzolt betűk és alakok jelentése ugy olvasandó össze, hogy abból a magyar nemzet egyik legszebb dala jöjjön ki.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő október hó 27.

A „Független Ujság“ 41. számában közölt talány megfejtése:

Szerelem.

Helyesen fejtették meg: Jancsó Mariska, Szabó Mariska, Bódis Anna, Gajda Józsefné, Eskütt György, ifj. Medveczky János, Snier Mátyás, Bódis Ferencz, Timár János, Mészáros József, Kovács Jenő.

A sorshuzásnál Timár János (Szoboszló) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Rákosi Viktor »Korhadt fakeresztek« című kötetét küldöttük meg.

Most jelent meg! »Kis-Székel pusztulása« regény. A esinos könyv 200 oldalon, 24 képpel díszítve, 1 korona 20 fillérért portómentesen megrendelhető az írónál: *Péterfy Tamás*, Budapest, IX. ker. Köztelek.

LEVELES-SZEKRÉNY.

E. I. urnak Bf.-hegy. Pályaőri állásért folyamodók-nál első sorban a kiszolgált katonaság bizonyítása (katonakönyv) erkölcsi bizonyítvány és irni-olvasni tudás szükséges. Ha folyamodik, kérvényéhez ezeket mellékelje. — L. J. pályáőrnek Homonna. Az almabor készítésére szánt almát, ha érett, azonnal fel lehet dolgozni, ha éretlen akkor azt előbb izzasztani kell. Az átválogatott almát felaprózva összezuzzuk és sajtókban kisajtoltjuk. Az összezuzzott anyagot egy nagyobb kádban 24 óráig kell állani hagyni, hogy a must erjedésbe jöjjön. Erjedés után, ha a szilárd és félszilárd részek leülepednek, a mustot az illédékről lemerjük és az erjesztő hordókba töltjük át. — **Őszkor.** Ez a vers még nem üti meg a közölhetőség mértékét. — **Vilányi Kiss Sándor** urnak. A küldött talány igen szép, de nem lapunkba való. Próbálja meg valamely nagyobb szépirodalmi lapnál. Részünkre inkább *betűtalányt*, vagy *szótalányt* kérünk, amelyeket szívesen fogadunk, ha nyomdai uton előállíthatók. A rajzolt talány nagyon költséges nekünk. Üdvözet.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1901. október 19-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 15:00—16:40 K. Rozs 13:40 K-től 13:60 K-ig. Árpa 11:80 K-től 12:20 K-ig, jobb minőségű 15:40 K-től 16:60 K-ig. Zab 14:50 K. Tengeri 10:50 K. Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:80	25:00	23:90	23:10	22:60	22:00	21:00	18:50	11:80
Buzakorpa finom 8 90 K, durva 8:90 K.									
Egyéb magvak: mák 60—68 K 1 q., bab fehér nagyszemű 30—32 K, aprószemű 34—35 K, tarka 26—28 K, lencse 24—36 borsó héjas 18—36 K, lóhere 46—55 K, luczerna 48—54 K, baltaczim 12:50—13:50 K.									
Takarmányvásár. Réti széna 440—600 fillér, muhar 480—560 fillér, zsupszalma 280—310 fillér, alomszalma 300—320 fillér.									
Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 37—41 K.									
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 91—92 filér, 280—300 kg.-mos 90—92 fillér, öreg 300 kg.-on tulí 89—91 fillér, szerb 84—90 fillér.									
Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—70—, középminőségű 54—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—52:00, magyar tehén középminőségű 42—62:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—65:00, szerbiai ökör jobb minőségű 56—60—, kivitel —, középminőségű 34—54—, szerbiai bika 42—52—, szerbiai bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 66—96 K.									

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:20—2:50 K, csirke 1:30—1:50 K, kappan hizott 3:40 K.—3:70 K. Rucza 2:20—2:80 K. Lud hizott 15—18 K. Pulyka sovány 4—5 K.

Tojás alföldi 64—66 K, erdélyi 70—71 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 3:50—3:80 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:80—2:10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:40—1:50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 18:00—10:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 3—10—, zeller 100 drb 2:00—7:00, karalábé 0:00—0:00, vöröshagyma 100 kötés 0:—drb 2:00 q 8—9—, foghagyma 28—40—, vörösrépa 100 drb. 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 0:—0:—, kelkáposzta 100 drb 2:00—6:00, vöröskáposzta 0:—0:—, fejessaláta 3 20—3:80, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 3:00—3:20, sárga 3:00—3:50.

JENCSS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —
Postán 2:60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér 1. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor'gyógy-szertárában
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

KÜHNE E., MOSON, mezőgazdasági gépgyárában

készülnek és az őszi idényre szállíthatók: egy- és többvasú aczélekék, leggon-dosabb kivitelben és szerkezetben. Boronák és rögtörő hengerek,

„Mosoni-Drill“^{tolókere- kes és} „Hungaria-Drill“
merítőkorongos bevált sorvetőgépek.

Tisztító- és szelelő-rosták, konkolyválasztógépek.

Borsajtók, szőlőzúzó és bogyzók.

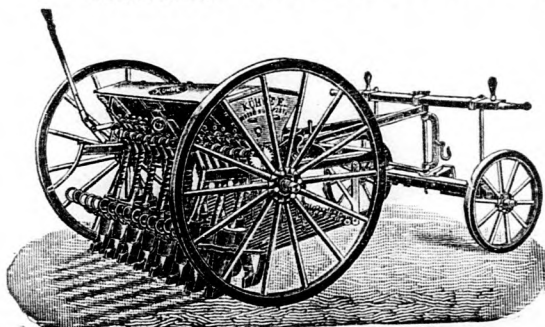
Uj! Szabadalmazott Casali-féle nagy morzsolók erőműhajtásra. Takarmány-készítógépek.

Takarmánykamra berendezések.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

— Árjegyzék szívesen küldetik. —

1900. évi forgalom 26000 zsák
Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek második sorozata f. é. szeptember
 18. és 19-én tartatik meg.

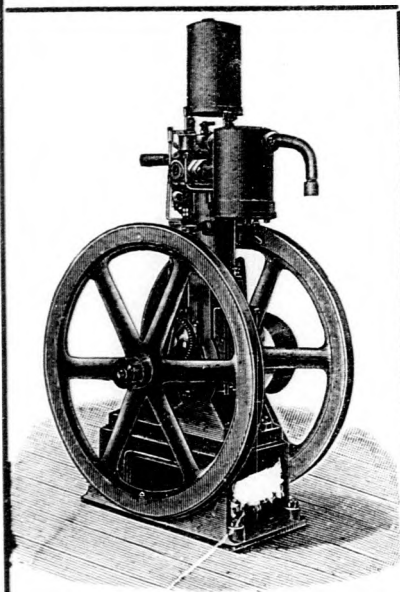
Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
 pest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények
 a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdemenyben,
 valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
 elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Ganz és Társa
 vasöntöde és gépgyár részv.-társaság
B U D A P E S T E N.
 Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
 lokomobiljaink
 (Bánki szabadalma).
**adómentes és-
 ványolajjal**
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
 nélkül
 bárhol felállítható.
 nem tűzveszélyes,
 egyszerű, tartós
 szerkezetű,
 gépészre nincs
 szükség.

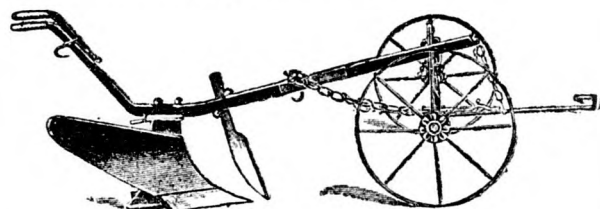
Árjegyzéket kívá-
 natra küldünk.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapesten, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő esz-
 közei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

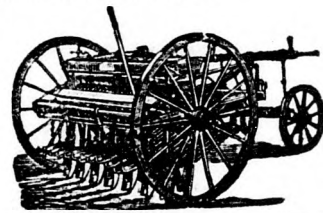
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak.
 Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a
 fogaskerekek kicserélése nélkül vehető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs
Zsigmond.

Kívánatra árjegyzék ingyen és
 bérmetve.

83708. II. 2/a. szám.

Hirdetmény.

A gödöllői magy. kir. koronauradalom
 tiszta vérű tenyésztéseiből

5 drb inntháli és 26 drb
pinzgauai fajta 1 $\frac{1}{2}$ —2 éves
tenyészbika

f. évi október hó 24-én délelőtt 9 órakor

a gödöllői alsó-majorban szóbeli árverés
 útján el fog adatni. (Alsó-major a gödöllői
 állomástól 2·8 kilométernyire fekszik).

Bővebb felvilágosítással a gödöllői m.
 kir. koronauradalom igazgatósága szolgál.

Magy. kir. földmívelésügyi miniszter.

71888. IV/1. 1901. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A budapesti magy. kir. állatorvosi főiskola kórházaiba felvett beteg állatok részére a beteg állatok létszámának arányához képest 1901. évi november hó 1-ső napjától kezdődőleg három évre kötendő szerződés mellett évenként szükségelt körülbelül

90.000 kg. széna, 50.000 kg. zab és 55.000 kg. alomszalma, esetleg egyéb takarmányozási cikkek szállításának biztosítása céljából

f. évi október hó 21-én délelőtt 9 órakor

a magy. kir. állatorvosi főiskola rektori hivatalában VII. ker., Rottenbiller-u. 23—25. sz. ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénznek az állampénztárnál történt letétbe helyezéséről szóló nyugta csatolása mellett folyó október hó 21-én délelőtt 1/29 óráig nyújthatók be a magy. kir. állatorvosi főiskola rektori hivatalánál, a hol a szállításra vonatkozó részletes feltételek, szerződés-tervezet és az ajánlati minta is mindennap délelőtt 9—2 óráig betekinthező.

A takarmányszükségletre megjegyztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 q-ra is tehetnek ajánlatot; a mennyiben tehát a termelők által benyújtandó részletes ajánlatok által a kihirdetett egész takarmány-mennyiség nem fedezhető, az összeállításra vonatkozó ajánlattevő köteles a termelők által szállításra elvállalt mennyiség levonása után mutatkozó takarmánymennyiséget is saját árajánlata szerint szállítani.

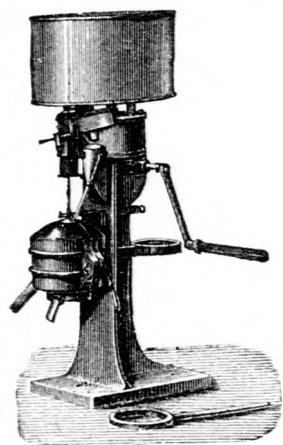
A rektori hivatal előtt ismeretlen ajánlattevőknek csatolniok kell ajánlataikhoz az illetékes politikai hatóság vagy az ipar és kereskedelmi kamara által hitelesen kiállított bizonyítványt, melyben vagyoni viszonyuk, vállalkozási képességük és szilárdságuk igazoltatik.

Megjegyzem, hogy egyenlő árakat ajánló ajánlattevők közül, kiscgazdák vagy gazdasági szövetkezetek ajánlatait előnyben részesítem.

A beérkezett ajánlatok folyó évi október hó 21-én délelőtt pontban 9 órakor a főiskola rektori hivatalában nyilvánosan fognak felbontatni. Távirati, vagy a határidő leteltével beérkező, vagy olyan ajánlatok, melyekhez az előirt bánatpénzről szóló nyugta helyett készpénz csatoltatott, nem fognak figyelembe vétetni.

Budapesten, 1901. október hó 8-án.

Magy. kir. földmivelésügyi miniszter.

A
„Melőtte“
 jelenleg a legjobb és legolcsóbb
**tej-
 fölözőgép**
 (Magy. szabad. 20232. sz.)
 mert
 a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb fölözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

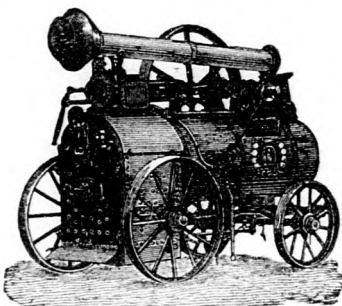
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. állam-vasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gözcseplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR (RÉSZÉNY-
 TÁRSASÁG)
 vezelőt PFANHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLÖZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * RUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
 Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
 Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal,

továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.